

ITEM No. 12778/53

HUNGARY

COMMUNICATIONS /0307/

M. J.
24 Dec
VII 942 b

The Bonded Warehouse Of CSEPEL And The UJPEST Center Where
Tug-Boats Are Kept During The Winter.

SOURCE TRIESTE: A 25 -year- old sailor who escaped from Hungary on 27 April 1952.

DATE OF OBSERVATION: December 1951 to 5 March 1952.

SUMMARY:

The source describes the bonded warehouse in CSEPEL, the UJPEST winter port, and gives other particulars on Danube navigation, courses for river and maritime officers etc.

EVALUATION COMMENT:

This report gives a superficial description of the external aspects of the CSEPEL and UJPEST ports, the two main ports at the two extremities of BUDAPEST.

The given details of political indoctrination practiced in the UJPEST port reflect only the personal views of subsource. It is a pity that he could not give more details on the officers training course, because the reported few details do not seem to be accurate.

The name and position of KECSEKEMÉTI are confirmed here.

x x x

A vámanter kikötő CSEPELEN a SOROKSÁRI Dunaág és a CSEPEL falu közé eső részen terül el. A hajójavitó öböl körülbelül egy négyzetkilométer lehet. Itt a Magyar Szovjet Hajózási Rt.-nak, kisebb javító üzeme van, amely uszályokon van elhelyezve. Itt kisebb hibákat javítanak. Főképpen fa-, és asztalosmunkát végeznek.

A külső és belső öböl közti szakaszon voltak elhelyezve az uszályok teleltetésére, kb. 40 db. uszály állt benn 1951-52 telén, az 1952 első három hónapjában. Szorosan egymáshoz van kötözve, úgy, hogy az egyes sorok beszaladtak a másik sorok házajzáiba.

/more/

1.

A külső öböl legbelsőbb pontján voltak a stégak, állomások, amelyeket a jégzajlás elől vontak be erre a helyre. Három sorban voltak elhelyezve, körülbelül 20-24 stég.

A külső öböl másfélkilométer² területű. Ezt egy benyuló földnyelv választja el a Dunától. Erre a földnyelvre futnak be a sínpárok, itt szállítják be az árut az uszályokra. A külső öböl két partszegélyén egy-egy sor emelődaru van felszerelve, ezekkel szállítják ki és be az árut. Utána következik a nagy Duna.

A vámmentes kikötőbe, de egyszerűs mind az egyetlen dunai magyar kikötőbe sem szállhatott partra sem osztrák, sem jugoszláv hajós. Ilyen érzelmi tiltórendelet jelent meg 1952 elején. A parton fegyveres magyar katona állott ennek megakadályozására.

Ea ezeknek az osztrák és jugoszláv hajósoknak, valamire szükségük volt, mondjuk élelemre, kenyérrre és egyéb közszükségleti cikkekre, akkor a magyar, cseh. vagy román hajósokat kérték meg arra, hogy szerezzék be nekik. A vámmentesség viszont abban állott, hogy a cseh, román, orosz hajók a kikötőben elvégezhettek az áruátvitelt egymás közt, anélkül, hogy vámnak alá lettek volna vetve.

Ferásunk 1951 december 24-től volt ott, akkor állott be ebbe a kikötőbe uszályával és ott telelt át 1952 március 5-ig.

Az UJPESTI telelő és hajójavitó az UJPESTI kikötősziget és az UJPESTI oldal által bezárt dunaágban terült el. A 3-as számú villamos végállomásánál van egy keskeny fahíd és ez a telelő a Ganz gyárral szembe esik. A Dunaág felső végén van a folyamőröknek néhány motorosa, géppuskával felszerelve. Könnyűfegyverzetű dunai motorosok ezek.

A hajójavitó a vasuti hídtól felfelé terült el, ez már komoly munkára is alkalmas, uszályok partrakivitelére, fenékjavításra stb.

Jellemző esetként említi még a forrás az itteni tartózkodásukkal kapcsolatban: ha néhány napra megesszál-tak BUDAPEST-e, azonnal felszólították a forrást: látogassa a szakszervezeti gyűléseket. Ez alól ő arra való hivatkozással bujt ki, hogy nem hagyhatja ott a berakodási munkát, stb. Mikor felvették a fenti hajózási vállalat kötelékébe, egy hónap leforgása alatt három ízben kldtek neki DISZ-belépésre szóló felhívást, de sikerült neki mindannyiszor kitérnie előle.

/more/

A telelőben egyébként be volt vezetve a Szabad Nép félóra. Az UJPESTi telelőben egy KECSKEMÉTi nevű volt fűtő, most telelőparancsnok tartotta a Szabad Nép félórát. KECSKEMÉTi 50 év körüli ember, 170 cm. magas, kövér. Cikkeket olvasott fel belőle, rajta kívül mások is és KECSKEMÉTi magyarázta, a többieknek is hozzá kellett szólniuk.

Egyik ilyen félóra alkalmával forrásunk azon kátrányosan érkezett meg, ahogy a munkából szabadult és ott előttük dörzsölte, le a kezét, az ágyára ült, azok az asztalnál felolvastak.

KECSKEMÉTi később megkérdezte tőle: mi a véleménye a cikkről? Ő ezt válaszolta: neki nincs ideje újságot olvasni, mert dolgoznia kell. Erre KECSKEMÉTi sajnálkozásának adott kifejezést afőlött, hogy mint fiatal ember így gondolkodik, pedig milyen szívesen ajánlana őt jobb helyre, mint káderost. Forrás azzal vágta ki magát, hogy megjegyezte, ő hajózni akar és nem káderozni. Az újság-félóra-ankét vezetője ettől kezdve görbe szemmel nézett rá.

KECSKEMÉTi jobbkeze volt GÁBRIS, aki annak köszönheti, hogy a hajózásban hadnaggyá léphetett elő, mert feljelentette saját apját, aki másfél évet kapott. Ez a GÁBRIS egyébként nagyon korlátozott ember volt, ujabban kitétek dunai hajóra spiclinek, valamelyik motoros hajón teljesít szolgálatot.

A motorosok közül a következőkre emlékszik a forrás: Etele, Hunor, Magyar, Isehel.

UJPESTen volt egy folyamhajózási és egy tengerhajózási tisztképző tanfolyam. A kettő teljesen külön vágányon mozgott. A felvétel semmiféle iskolai végzettséghez nem volt kötve, ezt csupán a pártfűség szempontjából bírálták el.

A tanfolyam didaktikai munkája nagyrészt a marxista nevelésben merült ki. Kb. hat hónapig tartott egy-egy tanfolyam és a jelöltek mint hadnagyok kerültek ki onnan.

Ezek nagyrészt besugó szerepet kaptak a hajókon, néhány évre kihelyezték őket ottani szolgálatra, hogy a régi, megbízhatatlannak minősített tisztikart apródonként leváltásák.

A forrásnak ezekhez a tanfolyamokhoz nem volt semmi köze.

End.